

FIRMA INVITADA

Necrófilos e necroloxías

ESTE año perdemos a varios e moi queridos amigos. Cando nos falle un amigo de moitos anos algo noso morre tamén e vemos como se fai máis fondo a nosa súa dade e máis patético o noso desamparo. Resulta imposible loitar contra a vida, contra o destino, contra o tempo. Non temos poder pra evitar o inevitable. E non somos fatalistas. Non queremos, de ningunha xeito, ser unhas necrófilas. Por eso non resistimur a facer lucanza póstuma da amiga morta. Cando compra rendilles a nosa homenaxe e mostrilles a nosa amizade e afecto é en vida.

Con frecuencia, cando morre un escritor, un pintor, un artista calquera, moitas das súas conocidas —que non son auténticos amigos—, fan unhas necroloxías tremendas. Unhas panegíricos desmesuradas, retóricas, cheas de palabras que leva o vento. O más curioso é que ese necrófilos profesionais —míticos dales críticos ou melior, mediocriticos— en vida do versante desaparecido, cuas lourazas entonan, non se preocuparon así para nada. Ou se se ocuparon foi a favor del con reticencias, negándolle méritos ou seu labor, posticio reparos, dando o entender que non era tanto como se decía pero que... ibueno.

O máis curioso de todo son os reportaxes —de algúns xeito hai que charullares— ‘post mortem’ feitos na televisión e nos medios. Nestes reportaxes mortuicias, levados na maior parte das veces por gente desconocedora do tema, aparecen, un aire contaminado, opiniós de cante un florante da persoa como o propio interrogador. O interpelado aprueba a ocasión pra pavonearse, darse importancia, presumir de íntimo e amado de fachamá amigo de toda a vida —ao melior só cruzou dous ou tres saudos de cumprido con el—, disertar encol da obra do de-

saparecido —que coloca só de referencia— e culxiar o feito polo que se lle pregunta de dolorosa e irreparable perda. Non fallan nunca. Sempre a mesmo. Se o interrogañan tamén que ver con esa estrategia manchada cultura oficial instauráñamente entón —e vala a expresión— predilecta o domadre, o despedida, as prauas de edición das obras inéditas do finado, de homenaxes multitudinarias con toda a parafernalia e ritual da cosa.

HAI ocasións nas que se reúne a cámara municipal, a cámara de comercio, a cámara de fútbolistas locais, a cámara de aspirantes a amos de casa e noucas —ao finado— fillo predilecto da tribu, adicunlle unha rúa, feno presidente da honra, socio de honra, aspirante de honra, honránduse a si propios. Publican esquelas nos xornais, nos radios, bandos de confidencia, declaran bolo oficial, presiden funerais e adorran o festeiro de coros, ramos, ramillos, ramallos e, como diría Bernardino Gralló, de ramos. O conto remata como no poema de Antonio Espina, un poeta dos anos vinte, demasiado esquecido:

En el festeiro negro te ves. Crees que haces bien.

Mi malino festeiro, crees y probablemente eras, que no es mucho ser. ¡Qué xolor tuca avestra familiar!

Yo no lo sé.

Había en ese alio de juventud lucena fría,
el calor de la hora aburrida y el tedio conjunta
la tiranía del mar, el malde y el azulato,
la faz de café.

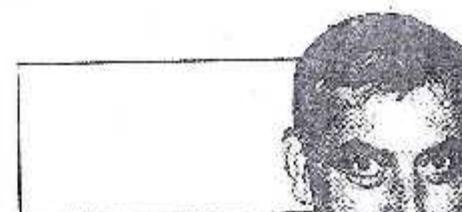
No queríamos tra mal que nun queríamos bien.
No quisiendo ser encierto, o arco te quedaste en
fotografía
que es el último grado dentro de lo ajetico.

El paripé del curación. ¡Puch!

Eso é o paripé do curación. Antonio Espina foi demovido xeneroso na sua

apreciación. Nós deixámolo en paripé a secas. Nos tempos que corren, non era. Antes un morto non o era só da familia: era do lugan, da aldea, da vila. Hoxe o defunto, nas vilas e ciudades, non segue á da familia. Xa non morre na casa. Aos veciñeiros, denantes de enterralo, ou non velalo, lévanos a un tanatorio. Harrapante pero cómodo. Os tanatorios, pra nós, son tan mostruosos como os bonai. ¿Quién pode asegurar que as águas non sefren?

SERÍA curiosa e interesante facer un folleto de notas necrófilicas publicadas en xornais, sobre de todo as aparecidas na prensa provincial e provincial. Convívian fíxase neses ‘in memoriam’ que escriben os espontáneos, maiormente se o defunto era o seu xefe, o compañeiro de partida, de tucce ou se collocan de “roca e vida”. E máis se era un denominado personaxio local. Estes espontáneos do ‘in memoriam’ usan unha prosa crónica e peculiar que forma un xénero literario. As enormidades que en tales escritos se poden ler, son tan insufables e desmesuradas que moen a risa. Está ben así. Unha risa ou unha sorriso son unha afirmación na vida. Un acto de optimismo.

Por
Manuel María